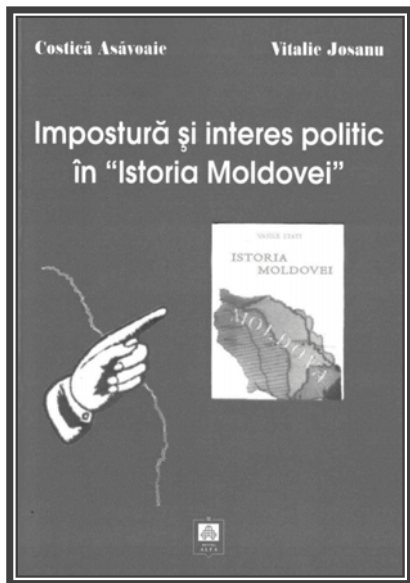


Mircea-Cristian GHENGHEA

Impostură și interes politic în „Istoria Moldovei”*

A scrie o carte pentru a combate o altă carte sau alte cărți pare cel puțin suspect, mai ales în anumite contexte în care autorii ar putea fi bănuți de atitudini părtinitoare sau interesate. O astfel de situație ar fi, la o primă vedere, și în cazul lucrării realizate de Costică Asăvoaie și Vitalie Josanu. Aceasta doar la o primă vedere, întrucât respectiva lucrare oferă o replică analizată și măsurată, din punct de vedere științific, „operelor” lui Vasile Stati, unul din „prieteni” României din Republica Moldova.



Ne facem o datorie de onoare din a semnala apariția acestei lucrări, rod al colaborării a doi români, unul din dreapta, celălalt din stânga Prutului. Este, după știința noastră, una din destul de puținele reacții consistente de la noi, în plan publicistic și științific, la adresa distorsionărilor și falsurilor istorice antiromânești promovate cu nonșalanță în Republica Moldova. Totodată, după cum arată cei doi autori chiar în *Introducere*, acest fapt își are explicația în tăcerea care a caracterizat mediile istorice, atât de la noi, cât și de dincolo de Prut, considerându-se, probabil, că această atitudine este cel mai bun răspuns față de atacurile denigratoare lansate la adresa demnității naționale (p. 5, 6).

Istoria Moldovei, „capodoperă” a discursului istoriografic promovat, printre alții, și de Vasile Stati, apărută în anul 2002, este doar una dintr-un șir de lucrări tendențioase și nocive pentru relațiile dintre cele doua state românești.

Amalgamul istoric ce poate fi regăsit în lucrarea lui Vasile Stati este analizat și demontat pas cu pas de Costică Asăvoaie și Vitalie Josanu. Fie că este vorba de dacii liberi din zona est-carpatică, de perioada de început a statalității medievale moldovenești sau de evenimentele din 1918, considerațiile exprimate de Vasile Stati demonstrează o necunoaștere crasă a istoriei românilor, a medievalității moldovenești, precum și grave incoerențe în privința articulării logice a unor idei. Pe bună dreptate am putea caracteriza și noi, aidoma autorilor, unele din considerațiile lui Vasile Stati ca ținând „de domeniul amuzamentului” (p. 53), dacă acestea nu ar friza, adesea, ridicolul.

„Naționalismul” și „șovinismul” lui Mihai Eminescu (p. 106-113), „moldovenismul” lui Ion Creangă (p. 113-114), „expansionismul” românesc (p. 170), precum și alte interesante plăsmuiri pretins științifice și argumentate cu o osârdie demnă de o cauză mai bună sunt abordate și disecate de către autori.

Finalul cărții realizate de Costică Asăvoaie și Vitalie Josanu este reprezentat de o altă carte – astfel, la p. 199-269, a fost inserată, cu acordul autorului său (după cum se arată la p. 6-7 și 199), lucrarea scrisă de Ion Eremia, în anul 2003, *Falsificarea istoriei sau „Fenomenul Stati” în Republica Moldova*, „singura luare de poziție notabilă” (p. 6) referitor la *Istoria Moldovei* apărută sub numele lui Vasile Stati.

Implicarea comandamentelor de ordin politic în segmentul istoriografic a dus, mai întotdeauna, la apariția unor lucrări-avorton, adesea cu efect de bumerang pentru cei care le-au realizat, le-au semnat ori le-au comandat. *Istoria Moldovei* a lui Vasile Stati este doar una din acestea.

* Costică Asăvoaie, Vitalie Josanu, *Impostură și interes politic în „Istoria Moldovei”*, Iași, Editura Alfa, 2007, 274 p.